

együttműködésre, Tervek-tanulmányok jogcímre, valamint Képzésre 2-2 pályázat, míg Térségen belüli együttműködésre 1 pályázat érkezett be.

Összesítő táblázat: LEADER első kérelembenyújtási időszak

Jogcím	Beérkezett kérelmek száma	Beérkezett kérelmek összege (Ft)	Támogatott kérelmek száma	Támogatott kérelmek összege (Ft)
Közösségi célú fejlesztés	23 db	167 997 664	22 db	166 663 504
Képzés	2 db	8 198 000	1 db	2 133 600
Térségek közötti és nemzetközi együttműködés	2 db	11 676 150	2 db	11 676 150
Tervek, tanulmányok	2 db	9 095 000	1 db	4 760 000
Vállalkozási alapú fejlesztés	7 db	191 086 643	7 db	191 086 643
Térségen belüli együttműködés	1 db	5 742 000	1 db	5 742 000
Összesen	37 db	393 795 457	34 db	382 061 897

Az Irányító Hatóság jóváhagyása után 31 pályázó részesült támogatásban.

3 db pályázat nem részesült támogatásban. Egy pályázó nem felelt meg az alapjogosultsági kritériumoknak, kettő pályázat, pedig az euró átváltási árfolyam változása következtében nem érte el a minimum támogatási összeget.

A 2010 decemberében lekötött forrás összesen 378 391 171 Ft volt, melyből 222 547 228 Ft a térség gazdaságfejlődését szolgálja.

Összesen 15 településről érkeztek pozitív elbírálásban részesülő projektek. 8 olyan település van a térségben ahonnan több nyertes pályázat is beérkezett (Somoskőújfalu, Mihálygerge, Karancslapujtő, Sóshartyán, Szuha, Etes, Kazár, Mátranovák).

A nyertes pályázatok közül 9 az egész térséget érintő projekt, melyek közvetlenül segítik a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósítását:

- Térségi online turisztikai rendszer kialakítása,

On-line információk pontokat helyezünk a térség több településén, melyek elsősorban az ideérkező turisták és a helyi turisztikai szolgáltatók közötti információáramlást segítik elő, ezzel fejlesztve a térség turisztikai ágazatát.

- Palócföld központját bemutató film készítése,

Elkészül a palócföldet lóháton bemutató dokumentumfilm, mely közvetlenül járul hozzá a térségi marketing és turizmus fejlődéséhez.

- Egy speciális térségi turisztikai és képzési szervezet létrehozása, a működéshez szükséges épület kialakítása,

Létrejön egy ernyőszervezet, amely a településekkel és turisztikai szolgáltatókkal együttműködésben dolgozik a térség turisztikájának fejlődése érdekében.

- Palóc Portékák boltihálózat létrehozása

A térség több településén kerül kialakítására egy kizárólag helyi termelők által előállított termékeket árusító üzlet. Ezzel segítve a helyi termékeket termelő mikrovállalkozások és őstermelők piacra jutását, valamint javítva a térség marketing

- Térségi megvalósíthatósági tanulmány elkészítése fenntartható fejlődés témában.

Egy helyi térségi szervezet elkészíti a térség fenntartható fejlődésére vonatkozó tanulmányt.

- Palóc-praktikák - jó gyakorlatok

Az akciócsoport területén lévő települések, civil szervezetek és vállalkozások bemutatják egymásnak a közelmúlt legfontosabb, legkiemelkedőbb fejlesztéseit. A tapasztalatcsere egy konferencia sorozat keretében kerül megvalósításra.

- Görög-magyar együttműködés a vidékfejlesztésért

Helyi termékek előállításának, piacra jutásának, és marketingjének tapasztalatcserejére szervezett tanulmányút jön létre.

- Lovas turisztikai szolgáltatások fejlesztése

Lovas turisztikai szolgáltatások fejlesztésére szervezett tanulmányút

- Lovas túravezető és lovas terapeuta szakemberképzés.

A lovas turisztikai szolgáltatások, és ezáltal a térségi turizmus fejlesztésére, lovas túravezető és lovas terapeuta szakemberképzés indul.

A térségi projektek által összes elnyert forrás 110 943 149 Ft.

13 szervezet nyert támogatást programok, rendezvények megvalósításához szükséges eszközök beszerzése célterület keretében, melynek köszönhetően többek között mobil

színpadok, hangosító berendezések, sörpadok és sörasztalok, lovas rendezvények lebonyolításához szükséges versenypálya szett, népviseletes ruhák kerülnek beszerzésre. Ez elnyert támogatási forrás összesen 30 579 944 Ft. A beszerzett eszközökkel színvonalas települési és térségi rendezvények valósulnak meg, melyek hozzájárulnak a helyi életminőség fejlesztéséhez, és várhatóan közvetve a települések népességmegtartó erejéhez.

9 998 356 forintnyi forrás fordítható a térségben művészeti és kulturális alkotóközpontok létrehozására két településen. A Mátranovákon és Cereden működő alkotóközpontokban végrehajtott fejlesztések hozzájárulnak ahhoz, hogy tovább színesedjen a térség kulturális kínálata, ami hozzájárul a turisztika fejlődéséhez is.

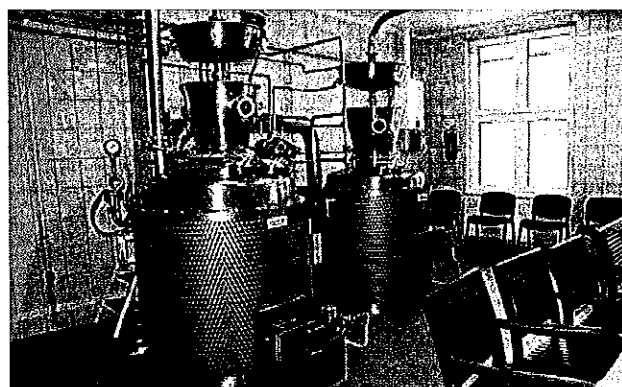
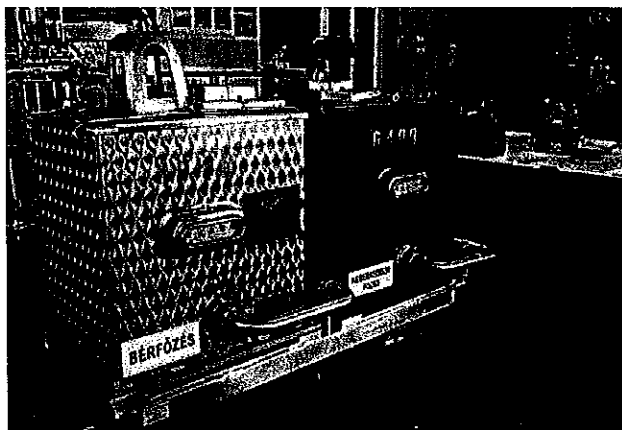
Az Erdei termékeket feldolgozó és pálinka lepárló helyek kialakítása, valamint a meglévők technológiai fejlesztése célterületben 5 pályázat részesült pozitív elbírálásban, összesen 114 787 300 forint támogatási forrással. Az elnyert forrásból 5 településen (Etes, Szuha, Sósartyán, Mátraszele, Kazár) pálinkalepárló üzem fejlesztésére, illetve újak kialakítására kerül sor, illetve kialakításra kerül egy gombafeldolgozó üzem Mátranovákon. A fejlesztésekkel az akciócsoport vállalkozásfejlesztési törekvései erősödnek, valamint munkahelyteremtés jön létre.

A helyi akciócsoport kiemelt figyelmet fordít a térségi, turisztikai szempontból jelentős, rendezvényekre. Mihálygergén Fesztiváltér kerül kialakításra 17 616 689 Ft elnyert forrással. Kazáron Palóc gasztronómiai bemutatóhely, 3,2 hektáros horgásztó kerül kialakításra, bringó hintók, illetve rendezvényekhez szükséges eszközök kerülnek beszerzésre.

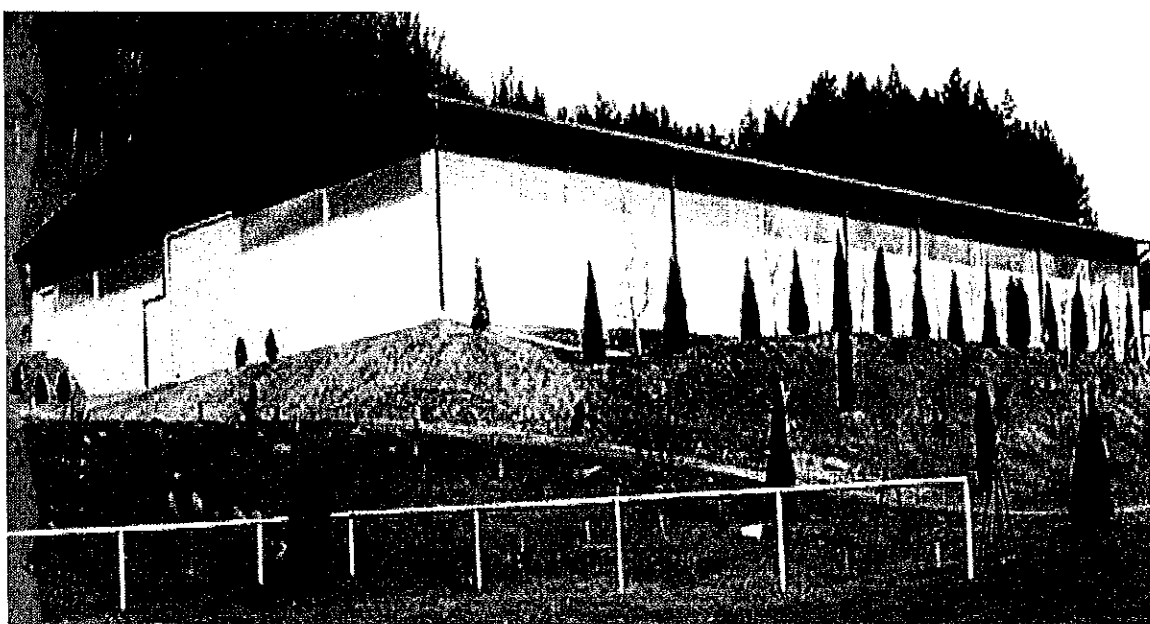
Somoskőújfaluban a 35 230 908 forintnyi fejlesztési forrásnak köszönhetően egy 300 fő befogadására alkalmas 1673m²-es ló jártató csarnok kerül kialakításra, mely a térség lovas szabadidős programjainak, valamint díjugrató versenyek színvonalas megvalósulását segíti elő. Ez utóbbi egybevág az egyesület lovas turisztikai szolgáltatásjavítási céljaival.

A LEADER első kérelembenyújtási időszakában elnyert néhány fejlesztés:

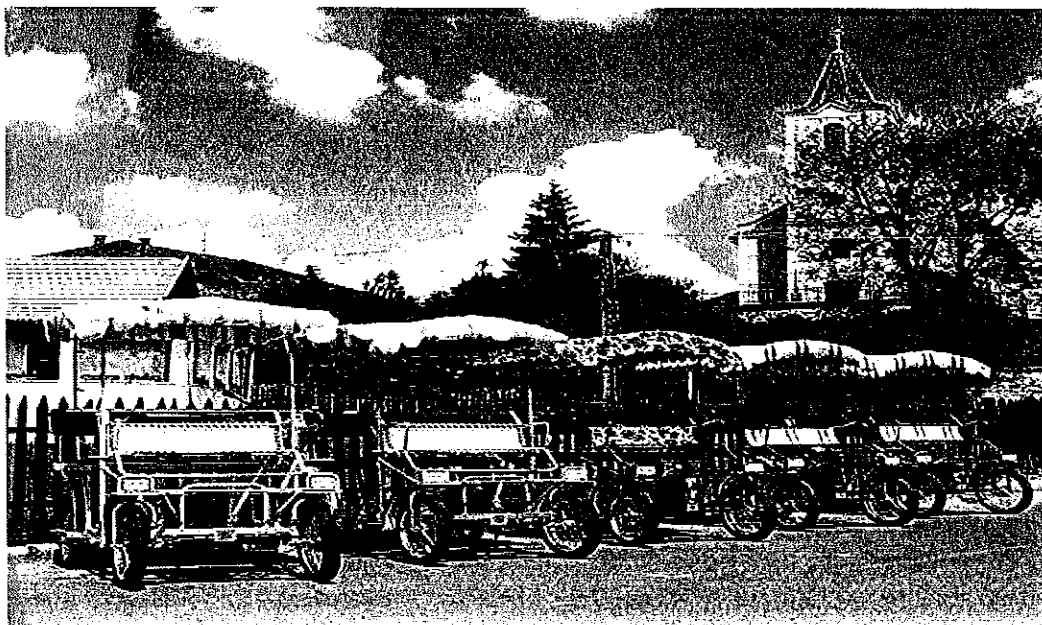
PÁLINKA LEPÁRLÓ ÜZEM LÉTESÍTÉSE – ETES

FEDETT LOVARDA – SOMOSKŐÚJFALU

BRINGÓHINTÓK BESZERZÉSE – KAZÁR

A fejlesztéseknek köszönhetően 20 új munkahely jön létre a térségben. Az új munkahelyeknél 5 fő esetében hátrányos helyzetű foglalkoztatás valósul meg.

Versenyképes helyi termékekkel, a működő képes vállalkozásokkal, a foglalkoztatási lehetőségek bővülésével, nemzetközi kapcsolatok megerősítésével, multikulturális közösségi színterek kialakításával javul a helyiek komfortérzete, életminősége.

A térségi projekteknek köszönhetően erősödik a térségen belüli kommunikáció, a szektorok közötti párbeszéd.

Javul a helyi termékek feldolgozottsága, előállítása, piacra jutása, bővül a helyi termékek és szolgáltatások köre, javul a minőségük. Új helyi termékek, szolgáltatások létrehozása révén térségünk versenyképesebb lesz.

A meglévő szolgáltatások színvonala javul, új szolgáltatások jönnek létre, mely által turisztikai kínálatunk bővül, a tartózkodási idő és a térségbe látogatók száma nő (lovas turisztikai, horgászturisztikai, gasztronómiai, kulturális örökségre, hagyományokra alapozott szolgáltatások).

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyének 2. körében 2 jogcím került meghirdetésre a 36 Jó Palóc Közhasznú Egyesületnél:

- Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése
- Falumegújítás- és fejlesztés

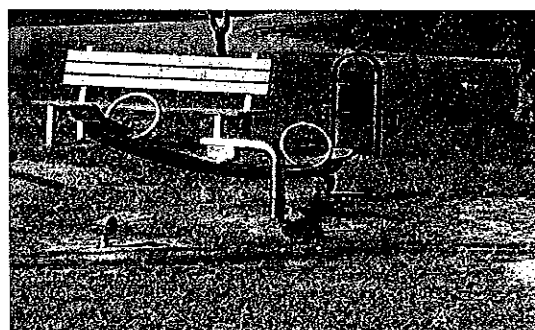
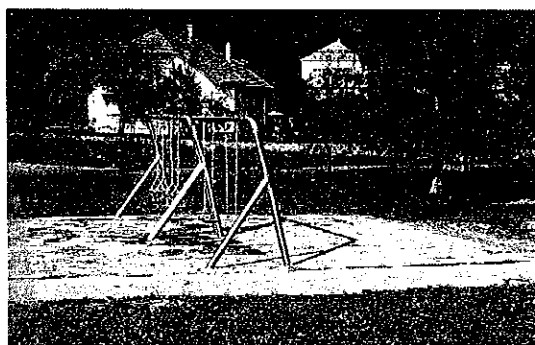
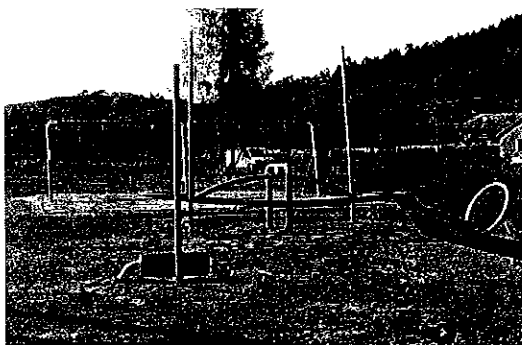
Összesen 32 db pályázat érkezett be a 36 Jó Palóc Akciócsoport területéről 456.468.060 Ft támogatási igénnyel. A legtöbb támogatási igény Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése jogcímre érkezett be, összesen 19 db pályázat. Falumegújítás és fejlesztés jogcímre pedig 13 db támogatási kérelem érkezett.

Összesítő táblázat: III. tengely második kérelembenyújtási időszak

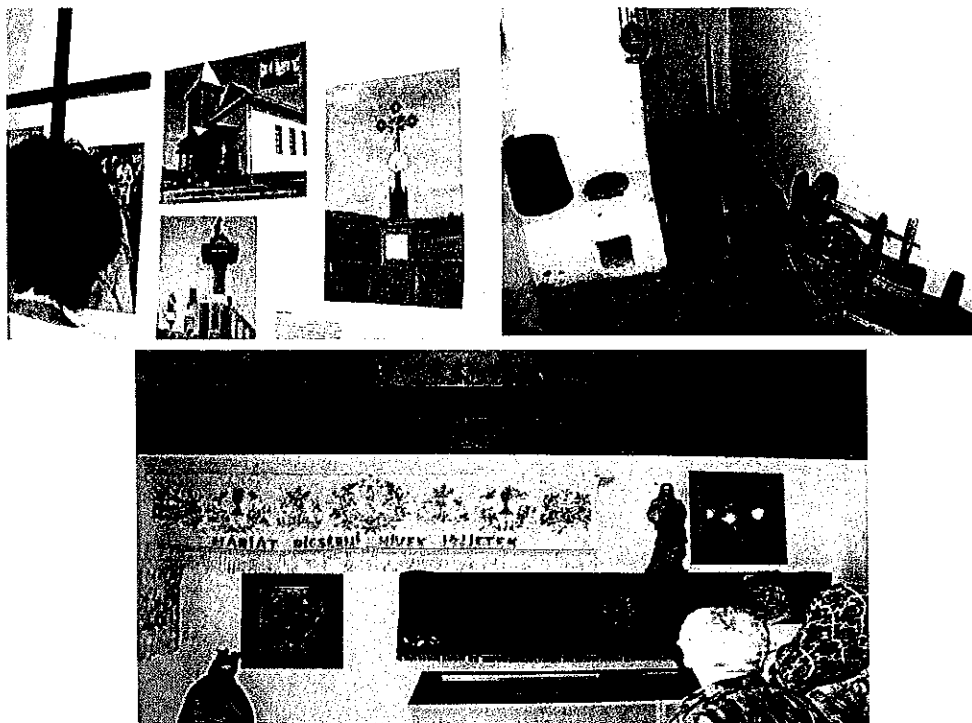
Jogcím	Beérkezett kérelmek száma	Beérkezett kérelmek összege (Ft)	Támogatott kérelmek száma	Támogatott kérelmek összege (Ft)
Falumegújítás- és fejlesztés	13 db	166 536 049	10 db	125 505 992
Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése	19 db	289 932 011	5 db	125 720 257
Összesen	32 db	456 468 060	15 db	251 226 249

A III. tengely második kérelembenyújtási időszakában elnyert néhány fejlesztés:

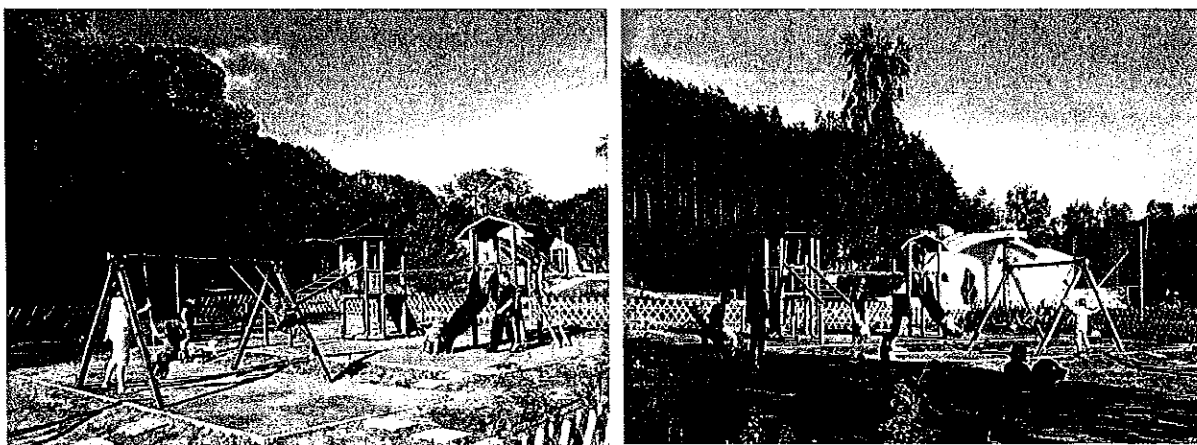
JÁTSZÓTÉR KIALAKÍTÁSA ZABARON

EGYHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM LÉTESÍTÉSE FELÚJÍTÁSSAL KARANCSSÁGON

ÚJ SZABVÁNYOS PARK ÉS JÁTSZÓTÉR ÉPÍTÉSE – IPOLYTARNÓC

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program LEADER tengelyének 2. körében 3 jogcím került meghirdetésre a 36 Jó Palóc Közhasznú Egyesületnél:

- Rendezvény
- Közösségi célú fejlesztés
- Vállalkozási alapú fejlesztés

A 3 jogcímen belül az önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozások 9 különféle célterület keretében nyújthatták be fejlesztési elképzeléseiket:

- Élhető és biztonságos település megteremtése
- Médiaközpont létrehozása
- Palóc meseház kialakítása, mesekönyv, kiadvány szerkesztése
- Programok, rendezvények és vásárok megvalósításához szükséges eszközbeszerzés
- Település fenntartó- és üzemeltető szervezetek fejlesztése
- Térségi közhasznú szervezet által megvalósított rendezvények támogatása
- Térségi marketingtevékenységek fejlesztése
- Turisztikai szabadidőpark fejlesztése
- Vízi és/vagy lovas turisztikai tevékenységek támogatása

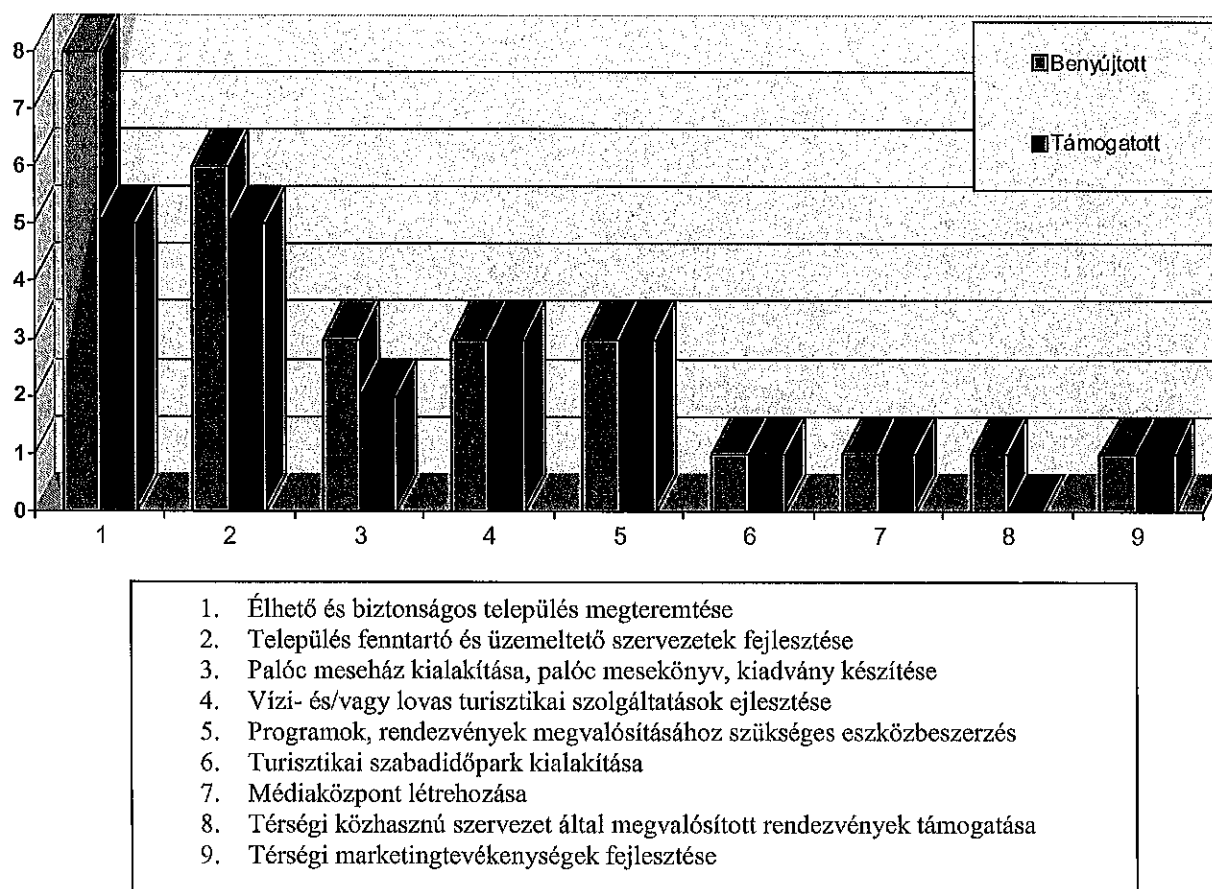
Összesen 27 db pályázat érkezett be a 36 Jó Palóc Akciócsoport területéről majd 141 000 000 Ft támogatási igénnyel. A legtöbb támogatási igény Közösségi célú fejlesztésre érkezett be, összesen 20 db pályázat. Vállalkozási alapú fejlesztésre 6 db, Rendezvényre pedig 1 pályázat érkezett be.

Összesítő táblázat: LEADER második kérelembenyújtási időszak

Jogcím	Beérkezett kérelmek száma	Beérkezett kérelmek összege (Ft)	Támogatott kérelmek száma	Támogatott kérelmek összege (Ft)
Közösségi célú fejlesztés	20 db	119 030 811	15 db	91 760 970
Vállalkozási alapú fejlesztés	6 db	16 500 233	6 db	16 087 209
Rendezvény	1 db	5 120 000	0 db	0
Összesen	27 db	140 651 044	21 db	107 848 179

A benyújtott pályázatok célterület szerinti megoszlása

Az Irányító Hatóság jóváhagyása után 21 pályázó részesült támogatásban. 6 db pályázat az ügyintézés során nem minősült megfelelőnek, így azok nem részesültek támogatásban.

A 2012 májusában lekötött forrás összesen 107 848 178 Ft volt. Összesen 11 településről érkeztek pozitív elbírálásban részesülő projektek. 4 olyan település van a térségben ahonnan több nyertes pályázat is beérkezett (Somoskőújfalu, Karancslapujtő, Etes, Kazár).

A nyertes pályázatok közül 3 az egész térséget érintő projekt, melyek közvetlenül segítik a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósítását:

- Médiaközpont kialakítása

Térségi televízió létrehozása, mely megjelenési lehetőséget biztosít a helyi civil szervezeteknek, vállalkozóknak, önkormányzatoknak.

- Térségi marketingtevékenységek fejlesztése

A projekt során 2 honlap kerül kialakításra, www.paloportekak.hu, www.palocreceptek.hu Emellett térségi védjegyrendszer kerül kialakításra, továbbá marketinganyagok elkészítése (kiadvány, szóróanyag, hirdetés).

- Lovas pihenőhely kialakítása

A lovas turisztikai szolgáltatáshoz kapcsolódóan egy olyan pihenőhely kialakítása, amely a vendégek számára megfelelő infrastrukturális feltétel rendszert, szállás lehetőséget biztosít a rendezvények ideje alatt.

3 szervezet nyert támogatást programok, rendezvények megvalósításához szükséges eszközök beszerzése célterület keretében, melynek köszönhetően beszerzésre kerül 4 db szubasszus hangfal, 2 db élőzenei, valamint 1 db digitális hangfalrendszer vezérlő, megrendezésre kerül egy nemzetközi harci edzőtábor, valamint a Park Művelődési Házban sor kerül új hangosítási rendszer vásárlására. Ezen célterületre az elnyert támogatási forrás összesen 4 211 999 Ft. A beszerzett eszközökkel színvonalas települési és térségi rendezvények valósulnak meg, melyek hozzájárulnak a helyi életminőség fejlesztéséhez, és várhatóan közvetve a települések népességmegtartó erejéhez.

11 875 209 forintnyi forrás fordítható a térségben lovas turisztikai szolgáltatások fejlesztésére két településen. Karancslapujtón a Baksa Farmon lovas pihenőhely kialakítására és lovas eszközök beszerzésére (sétakocsi, Cziráki típusú hintó, dísz szerszám, hagyományőrző huszárruha és Bocskai ruha), Somoskőújfalun pedig a Kakuk Lovas udvar Sportegyesületnél 20 db mobil lovasbox beszerzésére nyílik lehetőség. A fejlesztések hozzájárulnak ahhoz, hogy tovább színesedjen a térség kulturális kínálata, ami hozzájárul a turisztika fejlődéséhez is.

Az élhető és biztonságos település megteremtése célterületben 5 pályázat részesült pozitív elbírálásban, összesen 17 492 010 forint támogatási forrással. Az elnyert forrásból 5 településen (Etes, Karancsbeszter, Somoskőújfalu, Sámsonháza, Kazár) térfigyelő kamerarendszer kerül kiépítésre.

30 428 789 forintnyi forrás fordítható a térségben a település fenntartó szervezetek fejlesztésére. A támogatásnak köszönhetően Zabaron beszerzésre kerül egy 4 kerék meghajtású traktor, Etesen rézsűnyíró, pótkocsi és csatlakoztatható emelő, Kazáron felépül egy lemezcsarnok, valamint beszerzésre kerül egy betonkeverő és betonelemgyártó gép.

Komposztáló telepek jönnek létre Ságújfalun, Sóshartyánban és Kishartyánban, Szuhán pedig beszerzésre kerül egy erőgép.

A térségi projekteknek köszönhetően erősödik a térségen belüli kommunikáció, a szektorok közötti párbeszéd.

Bővül a helyi szolgáltatások köre, javul a minőségük, melyek révén turisztikai kínálatunk bővül, térségünk versenyképesebb lesz és a térségbe látogató száma és tartózkodási ideje nőni fog.

II.4. A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA FELÜLVIZSGÁLATÁNAK INDOKOLTSÁGA

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatát a helyzetelemzésben részletesen tárgyalt térségi gazdasági, társadalmi folyamatokban bekövetkezett változások indokolták. A 2007-2013-as programozási időszak kiinduló, illetve módosított Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása során elért eredmények áttekintése kapcsán szükség volt változtatásokra.

II.5. SWOT (GYELV) ELEMZÉS

ERŐSSÉGEK:

- Rendkívül jó természeti adottságok.
- Sokszínű építészeti és kulturális örökség.
- Meglévő helyi tudás és identitástudat.
- Élő néphagyományok.
- Jó minőségű, egyedi helyi termékek.
- Szakmailag jól képzett munkaszervezet.
- Hatékony forrásfelhasználás a térségben a korábbi időszakokra vonatkozóan.
- Kísérleti LEADER és LEADER+ program tapasztalatai.

GYENGESÉGEK:

- A térség népességmegtartó ereje gyenge, a fiatalok az alacsony foglalkoztatottsági- és jövedelmi szint miatt elvándorolnak a térségből, ezért a népesség folyamatosan csökken.
- Az egyes településeket tekintve alacsony a helyi munkahelyek száma, sok az ingázó.

- Magas a szakképzetlenek aránya, alacsony a tőkevonzó képesség.
- A térség tőkehiánnyal küszködik, ezért nincs számottevő vállalkozói kedv (valamint tudás és információ a vállalkozások beindításához).
- A civil szféra nem tud megerősödni.
- Az együttműködésben rejlő lehetőségek nincsenek kellően kihasználva, az életminőség és életszínvonal romlása jellemző.
- Nem megfelelő minőségű és struktúrájú szakképzés.

LEHETŐSÉGEK:

- A fiatalok kötődésének növelése.
- Az erősségekre alapozva térségünkben megindulhat a közös gondolkodás, cselekvés.
- A helyi összefogás, együttműködés által a helyi gazdaság fejlesztése, a környezeti állapotok megőrzése és javítása.
- Az életminőség, a jövedelemtermelő- és versenyképesség javítása, a vidéki megélhetés alapjainak stabilizálása, munkalehetőségek bővítése, helyi vállalkozások erősítése, képzések, helyi termékek előállításának- és fenntartható turisztikai fejlesztések támogatása.

VESZÉLYEK:

- A kedvezőtlen gazdasági folyamatok tovább rontják a térség tőkehiányos állapotát.
- A gazdasági hanyatlás további súlyos, tartós munkanélküliséghez vezet.
- A fiatalok munkahely utáni elvándorlásának gyorsuló folyamata gátat szab a fejlődési folyamatoknak.
- Együttműködések elmaradása térségen belül és térségek között.

III. A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA JÖVŐKÉPE

A térség egyik fő kitörési pontja a turizmusban rejlik, a meglévő szálláshelyek és turisztikai szolgáltatások színvonala javul, újak jönnek létre, így alkalmassá válik a térség arra, hogy az idelátogatók igényeit kielégítse, ezáltal a tartózkodási idő és a térség vendégforgalma folyamatosan növekvő tendenciát fog eredményezni. A fejlesztések hatására közvetlen és közvetett munkahelyek jönnek létre, javulnak társadalmi és gazdasági mutatóink.

Javul a feldolgozóiparban tevékenykedő nem mezőgazdasági mikrovállalkozások gép- és eszközellátottsága, gazdasági épületeinek állapota, valamint jövedelemtermelő képessége.

A kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások helyzete stabilizálódik, a vevők igényeinek kielégítése eredményesebbé válik, a kereskedelmi szolgáltatások minősége javul, köre bővül, új vállalkozói együttműködések alakulnak ki. A vállalkozások tőkeerősebbé válásával a térség is egyre versenyképesebb lesz.

Új vállalkozások és vállalkozói együttműködések alakulnak ki. A térség meglévő és új vállalkozóinak támogatása révén versenyképesebb lesz akciócsoportunk működési területe.

Javul az egyéb tevékenységi ágban működő mikrovállalkozások gép- és eszközellátottsága, valamint jövedelemtermelő képessége.

Ösztönözzük térségünk megújuló energiában rejlő lehetőségeinek kiaknázását, a fenntartható fejlődés biztosítását, a környezet védelmét. A megújuló energiaforrások arányának növelésével, új technológiák megjelenésével a térség energiahatékonysága jobb helyzetbe kerül.

Minőségi helyi termékek kerülnek piacra, amelyek mind hazai, mind pedig nemzetközi szinten versenyképes pozícióval bírnak. Technológiai fejlesztéseknek köszönhetően nő a termelékenység, mely számos közvetett és közvetlen új munkahelyet teremt térségünkben.

A lakosság komfortérzete, a vidéki életminőség javul, a térségbe érkezőket színvonalas, felújított szabadidő eltöltésére alkalmas közösségi terek fogadják.

A térség élhetőbbé válik a településkép és a környezet állapotának javulása által. Fennmarad a természeti, kulturális és épített örökség. Erősödik a helyi identitástudat, környezettudatosság, a települések vonzereje a helyi lakosság és a térségbe látogatók körében nő.

Színvonalasabb, színesebb rendezvények, programok valósulnak meg, melyek az eddiginél nagyobb számú érdeklőt vonzzanak mind a térség lakossága, mind az idelátogatók köréből. A térség civil szervezeteinek és önkormányzatainak rendezvényekhez szükséges háttér infrastruktúrája javul.

Több térségen belüli civil kezdeményezés alakul ki, megerősödik a civil társadalom, kialakul a térségben az a közösségi szellem és együttműködés, mely hosszú távon a fenntartható fejlődés alapja lehet.

A közös programok hatására a térségben meghatározó szerepet tölt be a non-profit szervezetek közötti kapcsolatépítés, melynek következtében a civil társadalom aktívabbá válik. A fiatalok kötődése a térséghez erősödik, mely hatására elindulhat a hazai- és nemzetközi együttműködések szélesítése.

A térségben projektek valósulnak meg, melynek eredményeként a palóc népi hagyományok, viseletek, szokások, mesterségek átöröklődnek a fiatal és középkorú generációra.

A jelenlegi stratégia és a 2014-2020-as időszak sikeres megvalósítása érdekében létrejön egy több funkcióval felruházott vidékfejlesztési, innovációs, kereskedelmi és szolgáltató központ.

III.1. A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA KAPCSOLÓDÁSA A TÉRSÉG SZÜKSÉGLETEIHEZ

A térség legnagyobb problémája, hogy népességmegtartó ereje gyenge, a fiatalok elvándorolnak. A tökevonzó képesség, a foglalkoztatottság és a jövedelmi szint alacsony, jellemző az életminőség és életszínvonal romlása. Legfontosabb lehetőségünk a fiatalok kötődésének növelése, a rendkívül jó természeti-, épített- és kulturális adottságaink kihasználása.

A stratégia alapvető célja az élhető életforma és fenntartható fejlődés megteremtése, értékmegőrzés, a vidéki megélhetés alapjainak megszilárdítása és a helyi gazdaság stabilizálása, a versenyképes helyi termékek, a bővülő alap- és kiegészítő szolgáltatások, a működőképes vállalkozások, a foglalkoztatási lehetőségek bővülése, a jövedelemtermelő képesség erősödése által. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a térség lakossága, a fiatalok mind a megélhetés, mind az egyéb lehetőségek tekintetében jövőt lássanak a térségben maradásra. Közösségfejlesztés révén erősödik helyi kötődésük, egyre kisebb a térségből való elvándorlás, eredményes a térség integrációja. Megerősödik a vállalkozói és civil társadalom, kialakul a térségben az a közösségi szellem, térségi együttműködés, mely a hosszú távú és fenntartható fejlődés kulcsát jelenti.

III.2. A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA FŐ CÉLKITŰZÉSEI

1. célkitűzés: A helyi életminőség fejlesztése.

A településkép, a vidéki lakókörnyezet és a közösségi terek, közterületek állapotának javítása. A térség lakosságának környezettudatos életmódra ösztönzése. Fenntartható környezettudatos életmód támogatása. A térség településein a természeti, kulturális és épített örökség fenntartása, helyreállítása, korszerűsítése. A településkép és a környezet állapotának javítása, ápolása, a helyi értékek védelmére irányuló tevékenységek megvalósítása. A megújuló energia térségi lehetőségeinek elősegítése.

2. célkitűzés: A helyi turizmus fejlesztése.

A falusi-, agro- és ökoturizmushoz kapcsolódó színvonalas szálláshelyek és ahhoz kapcsolódó szolgáltatások, továbbá szálláshelyhez nem feltétlenül kötött szolgáltatások kialakításának, valamint a már működők bővítésének, korszerűsítésének, akadálymentesítésének, fejlesztésének támogatása. A falusi szállásadás szerepének növelése.

A térség településeinek népszerűsítését szolgáló programok, rendezvények támogatása különös tekintettel a térségi szereplők együttműködése révén megvalósuló rendezvényeken.

3. célkitűzés: A helyi gazdaság fejlesztése.

Alapvető cél az újonnan induló és meglévő termelő, kereskedelmi, szolgáltató vállalkozások élet- és versenyképességének javításához szükséges beruházások, fejlesztések megvalósításának támogatása, különös tekintettel a munkahelyteremtő (és –megőrző) beruházásokra. Vállalkozások támogatása a helyi termelés, működés szolgálatában álló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, bővítése, akadálymentesítése, ingatlanokhoz kapcsolódó kisléptékű infrastruktúra fejlesztése, új gépek, berendezések, eszközök beszerzésének, közös használatba vétele, piackutatás és marketingtevékenység ösztönzése által.

A térség szereplőinek élet- és versenyképességének, a gazdaság javítását szolgáló beszerzések, beruházások, fejlesztések megvalósításának támogatása, az együttműködések ösztönzése. A működés szolgálatában álló épületek, építmények létesítésének, felújításának, korszerűsítésének, akadálymentesítésének, bővítésének; ingatlanhoz kapcsolódó kisléptékű infrastruktúra fejlesztésnek, valamint új gépek, berendezések, eszközök beszerzésének, közös használatba vételének, minőség- és környezetirányítási rendszer szabvány bevezetésének,

valamint piackutatás és marketingtevékenység támogatása. A támogatott projektek megvalósításához valamint a központi forrásokhoz való hozzájutáshoz szükséges szakmai háttér biztosítása. Helyi termék előállítók piacra jutásának elősegítése, térségi helyi termék előállítói hálózat kialakítása.

A megújuló energia térségi lehetőségeinek kihasználása a gazdaságban.

4. célkitűzés: Együttműködések ösztönzése a térségen belül.

Kiemelten az ifjúsági civil szervezetek által közösen elkészített és végrehajtott tevékenységek, programok és tapasztalatcserék támogatása. Közösen, több non-profit szervezet által működtetett szervezetek, szerveződések létrehozásának támogatása, helyi, országos és nemzetközi partnereinek bővítése, erősítése. Közösen, több non-profit szervezet által működtetett szervezetek, szerveződések támogatása, a civil párbeszéd térségi erősödésének elősegítése érdekében.

Közösen elkészített és végrehajtott tevékenységek támogatása, elsősorban települési szintű kezdeményezések területén. A településkép, a vidéki lakókörnyezet és a közösségi terek, közterületek állapotának javítása együttműködések kialakításával. Palóc és térségi identitást erősítő projektek megvalósítása.

A fentiekhez kapcsolódó, a térség településein rendszerezett természeti, kulturális és épített örökségek megőrzésére alapozott kézműves- és tradicionális képzések, marketingtevékenységek megvalósításához szükséges költségek támogatása.

III.3. A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA INTÉZKEDÉSEI

- 01- Vállalkozások fejlesztése együttműködés keretében marketingtevékenységgel és/vagy képzéssel (3.célkitűzés)
- 02- Vállalkozások támogatása helyi és egyéb termékek feldolgozására (3.célkitűzés)
- 03- Vidékfejlesztési, innovációs, kereskedelmi és szolgáltató központ létrehozása (3.célkitűzés)
- 04- A térség bemutatását szolgáló eszközök beszerzése (2.célkitűzés)
- 05- Programok, rendezvények támogatása az akciócsoporthoz tartozó településeinek népszerűsítése érdekében (2.célkitűzés)
- 06- Térségi közhasznú szervezet által megvalósított rendezvények támogatása (2.célkitűzés)

- 07- Helyi civil szervezetek fejlesztése együttműködés keretében marketingtevékenységgel és/vagy képzéssel (4.célkitűzés)
- 08- Élhető és biztonságos település megteremtése (1.célkitűzés)

III.4. A HVS-BEN MEGJELENŐ KÖRNYEZETI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI SZEMPONTOK

A megfogalmazott intézkedések és az arra épülő pályázati lehetőségek hozzájárulnak a helyi és globális fenntarthatósághoz azáltal, hogy az ország egyedülálló természeti adottságait nemzeti kincsként kezelik. A legfontosabb kitűzött célok közé tartozik többek között a biológiai sokféleség megőrzése, a vízkészletek és a talaj (kertészeti tevékenység) megóvása. Szervezetünk ezeken a területeken kíván lényeges eredményeket elérni. Helyi Vidékfejlesztési Stratégiánkban igyekeztünk a vonzó vidéki világot megjeleníteni, amely a vidéki életmód javítását fő intézkedései között tartja számon.

Kidolgozásra kerültek olyan intézkedések, melyek elősegítik a vidéki életmód, a hagyományok és a kultúra sokféleségének megőrzését, miközben az értékőrző diverzifikált gazdálkodás előtérbe kerül. Lényeges feladat az építészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradása, melyek a kulturális örökség részét képezik.

Kiemelkedő célunkként tűztük ki a biológiai sokféleség megóvását, a jó környezeti állapot fenntartását és a szinte alig érintett természeti kincseink védelmét. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia nagy előnye, hogy helyt kapott benne a „jó gazda gondossága” elvének érvényesülése, mégpedig úgy, hogy az mások értékeit, érdekeit ne sértse, és ne vezessen területi különbségek növekedéséhez.

Fontos, hogy elősegítsük az egészséges termék készítését, a fenntartható fogyasztási szokások elterjesztését valamint az etikus termelés és kereskedés kereteinek kialakulását a vállalkozási alapú fejlesztéseknél.

Fenn kell tartani a feltételeken megújuló természeti erőforrások és környezeti elemek készleteit, állapotát és önszabályozó képességét és ezeket csak megújuló képességük mértéke és üteme figyelembevételével lehet igénybe venni.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései elősegítik a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogatja a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást. Ezen túl a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási

formák elterjesztését, támogatja a falusi életmód, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését, valamint az egyedi minőségű termékek (pl. Öregetesi Pálinka) előállítását.

Az intézkedések hozzájárulnak a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához. Irányt mutat a nemzedékek közötti igazságosság és társadalmi esély egyenlőség szellemében hosszú távú szempontokat szem előtt tartó a nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására. Elősegíti az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztési döntésekben, támogatja a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését.

III.5. A HVS-BEN FELÍRT HPME-K A KÖVETKEZŐ KÉT CSOPORTRA OSZTHATÓAK

36 Jó Palóc Egyesület Intézkedés Keresztábra								
Kapcsolódó HVS célkitűzés	3. célkitűzés	3. célkitűzés	3. célkitűzés	2. célkitűzés	2. célkitűzés	2. célkitűzés	4. célkitűzés	1. célkitűzés
Intézkedés sorszáma	01	02	03	04	05	06	07	08
HVS intézkedés megnevezése	Vállalkozások fejlesztése együttműködés keretében marketingtevékenységgel és/vagy képzéssel	Vállalkozások támogatása helyi és egyéb termékek feldolgozására	Vidékfejlesztési, innovációs, kereskedelmi és szolgáltató központ létrehozása	A térség bemutatását szolgáló eszközök beszerzése	Programok, rendezvények támogatása az akciócsoport településeinek népszerűsítése érdekében	Térségi közhasznú szervezet által megvalósított rendezvények támogatása	Helyi civil szervezetek fejlesztése együttműködés keretében marketingtevékenységgel és/vagy képzéssel	Élhető és biztonságos település megteremtése
A projekt besorolása	Vállalkozásfejlesztés	Igen	Igen	nem	Igen	nem	nem	nem
	Közösségi célú fejlesztés	nem	nem	Igen	Igen	Igen	Igen	Igen
Ügyfélkör	Egyéni vállalkozás, mikro- és kisvállalkozások, őstermelő	Egyéni vállalkozás, mikro- és kisvállalkozások, őstermelő	Nonprofit szervezet	Egyéni vállalkozás, mikro- és kisvállalkozások, őstermelő, nonprofit szervezet	települési önkormányzat, települési nemzeti önkormányzat, nonprofit szervezet, egyház	Nonprofit szervezet	Nonprofit szervezet	Nonprofit szervezet
Intézkedés besorolása	Gazdaságfejlesztés	Gazdaságfejlesztés	Gazdaságfejlesztés	Gazdaságfejlesztés	Gazdaságfejlesztés	Gazdaságfejlesztés	Gazdaságfejlesztés	Gazdaságfejlesztés

IV. A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

IV.1. NYILVÁNOSSÁGI INTÉZKEDÉSEK, PROJEKTÖTLET-GYŰJTÉS

A 36 Jó Palóc Közhasznú Egyesület három féle nyilvánossági intézkedést valósított meg a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia tervezés/felülvizsgálat folyamatában.

* Az Egyesület saját honlapján kommunikálta a tervezéssel kapcsolatos legfontosabb információkat.

2013. március 21-én hirdetményt tett közzé saját honlapján:

Megjelent az EMVA társfinanszírozású intézkedések Irányító Hatóságának 16/2013. (III.16.) számú Közleménye a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiák felülvizsgálata a LEADER program 2013-as harmadik pályázati köréhez kapcsolódóan. A LEADER program harmadik pályázati körének előkészítésének részét képezi a 36 Jó Palóc Közhasznú Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának felülvizsgálata is.

Tekintettel arra, hogy az új LEADER program koncepciója szerint a helyi döntési kompetencia alapja a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia (HVS), amelyben a Helyi Akció Csoport (HACS) a döntéshozatalhoz szükséges minden pályázati feltételt rögzít, szükséges a korábban elfogadott HVS felülvizsgálta és átdolgozása.

A felülvizsgálat célja, a helyi fejlesztési igények felmérése, összegyűjtése, annak érdekében, hogy a helyi közösség által megfogalmazott igényekre a megjelenő pályázati felhívás teljes körű választ adhasson. A folyamat március 21-én vette kezdetét és április 12-én ér véget. A HVS felülvizsgálat fontos része a LEADER program megvalósulásának!

Ennek érdekében az elindult folyamat, (többek között Tervezést Koordináló Csoport aktivizálása, közgyűlés, elnökség, összehívásának ütemezése, Tájékoztató Fórumok szervezése, és a HVS felülvizsgálat adminisztratív kereteinek megteremtése) a HVS felülvizsgálat megkezdését is jelenti.

A HVS felülvizsgálathoz várjuk a Tisztelt Tagság és érdeklődők, valamint potenciális pályázók aktív részvételét, véleményét az eddig elért eredmények ismeretében, javaslatokat az elkövetkezendő pályázati időszakban kiírásra kerülő LEADER terv intézkedéseinek elkészítéséhez.

Ehhez kérjük az Önök építő jellegű javaslatait, és az alábbi letölthető fájlban lévő adatlapon történő vélemény nyilvánításukat: Előzetes projekt adatlap TK3

A kitöltött adatlapot személyesen, postán 3127 Kazár, Diófa út 13. és e-mailben az **info@36jopaloc.hu** címre juttathatják el **2013. április 5.-én 10 óráig**. Továbbá a tájékoztató fórumok alkalmával projektötletek benyújtására is lehetősége adódik.

A HVS felülvizsgálata 2013. március 21-től 2013. április 12.-ig tart, de az Önök véleményeinek, javaslatainak a HVS-be történő beépítése időt vesz igénybe, és az átdolgozott HVS-t az Egyesület Közgyűlésének is meg kell vitatnia és el kell fogadnia.

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk irodánkban, valamint a HVS felülvizsgálatot indító fórumokra is. A fórumok helyszíneiről és időpontjairól a tisztelt érdeklődők folyamatosan tájékozódhatnak a www.36jopoloc.hu internetes oldalon, illetve szakmai kérdésekben munkatársaink telefonon és személyesen is rendelkezésükre állnak.

2013. március 29-én hirdetményt tett közzé saját honlapján:

A cikk beszámol a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsán megrendezésre kerülő 2 fórum várható helyszínéről és időpontjáról.

2013. április 2-án hirdetményt tett közzé saját honlapján:

A cikk felhívja a figyelmet ismételten a LEADER 3. körének újbóli megnyílására és tartalmazza az előzetes projektgyűjtő adatlapokat, melyeket 2013. április 5-ig lehet beküldeni a munkaszervezethez.

* Az Egyesület Hírlevelet küldött a tagságának illetve a hírlevélre feliratkozott további érdeklődőknek.

2013. március 29-én egy alkalommal Hírlevelet küldött ki az Egyesület, melyben tájékoztatást adott a tervezés megkezdéséről, a projekt ötletek gyűjtéséről és az ezekhez kapcsolódó fontosabb ütemezési időpontokról (fórumok tartásáról).

* Az Egyesület tájékoztató fórumot tartott két alkalommal a HVS felülvizsgálatáról

A fórumok időpontja:

2013. április 2. 16:00 óra Dorogháza

2013. április 3. 15:30 óra Mihálygerge

Mindkét esetben a HVS felülvizsgálatának ütemezéséhez kapcsolódó teendőkről és az ahhoz kapcsolódó időpontok ismertetésével teltek a fórumok. Ezután a jelenlévők részletes tájékoztatást kaptak az előzetes projekt adatlapok szerepéről, a tervezés folyamatáról. A fórumok a jelenlévők kérdéseinek megválaszolásával végződtek. A kérdések jellemzően a

kiírások várható időpontjához, a projektetek maximum és minimum összeghatárához továbbá a támogatási intenzitásokhoz kapcsolódtak.

IV.2. A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA

A 36 Jó Palóc Közhasznú Egyesület célja a vidék értékeinek, tárgyi és szellemi kultúrájának megismertetése, a gazdaság fellendítése, a munkalehetőségek érdemi bővítése, a fejlesztési források megszerzésének és hatékony felhasználásának segítése, valamint a helyi közösségek részvételén alapuló fejlesztések megvalósításához szükséges ismeretek és tapasztalatok hozzáférhetővé tétele.

Szervezetünk kitűzött céljainak elérése érdekében bemutatja a vidékfejlesztés és a LEADER-módszertan hazai és uniós tapasztalatait, konferenciákat és képzéseket szervez, kiadványokat és tanulmányokat készít, valamint információs szolgáltatásokat nyújt.

Munkaszervezetünk Kazáron, a Magtár Községi Házban működik 6 főállású alkalmazottal. Az ÚMVP népszerűsítése és a pályázati lehetőségek megismertetése érdekében az elmúlt időszakban nagyon sok kiadványt (pl. Palóc Kalendárium – munkafüzet általános iskolás gyerekeknek, Egyesületet bemutató kiadvány 3 nyelven, Akciócsoport településeit, értékeit bemutató kiadvány 2 nyelven, Falumegújítás jó gyakorlata kiadványsorozat 1-2. száma, Palóc ízek szakácskönyv, Rendezvény naptárak, Finnországban jártunk, Szlovák kiadvány, Lovas turizmus Palócföldön) készítettünk, tájékoztató fórumokat és összejöveteleket szerveztünk, személyes konzultációkat, tanácsadást tartottunk.

Az ügyfeleket segítettük az ötleteik kidolgozásában, hiszen a legfontosabb az, hogy az elképzelés jól átgondolt, kivitelezhető és fenntartható legyen. Minden beadási időszakban igyekeztünk felhívni a pályázók figyelmét arra, hogy melyek azok a dokumentumok, amelyek szükségesek, és melyeket lehetséges később, hiánypótlás keretében beküldeni. A program keretében az elmúlt két és fél évben több mint 150 pályázatot, illetve támogatási kérelmet kezeltünk.

Szintén fontosnak tartjuk a kifizetési kérelmek összeállításában és a monitoring adatszolgáltatásban való segítségnyújtást is, ezért fórumok keretében rendszeresen tájékoztattuk az ügyfeleket a kifizetési és elszámolási időszakokban, illetve személyes konzultációk keretében.

Nagyon fontos feladatnak tekintjük a térség értékeinek, tárgyi és szellemi kultúrájának megismertetését. Éppen ezért az elmúlt időszakban több olyan programot szerveztünk (pl. Palóc Kanyar) és szervezünk még a jövőben is, amelyek bemutatják Palócföld természeti

szépségeit, történelmi emlékeit és hagyományait, vagyis mindazt, ami vidékünket egyedülállóvá teszi.

Rendszeresen részt veszünk a térségben megrendezésre kerülő programokon, amelyeken az akciócsoport területén fellelhető természeti- és kulturális értékeket, helyi termékeket és az egyesület által elkészített kiadványokat mutatjuk be. A bemutatkozásnak ezen formája azért is fontos, mert így nem csak a potenciális ügyfelekkel ismerkedhetünk meg, hanem az egész térség lakosságával.

Kapcsolatainkat folyamatosan bővítjük, mivel szerintünk a siker kulcsa az együttműködésben, a partnerségben rejlik. Több hazai és külföldi LEADER Akciócsoporttal felvettük már a kapcsolatot, szerveztük tanulmányutakat, és közös projektek készítését is tervezzük.

Nemzetközi partnereink:

- Elava Kainuu Leader (Finnország)
- Oulujarvi Leader (Finnország)
- LAG South-West Finland (Finnország)
- Development Agency of Parnonas (Görögország)
- Pro Mocsolya – Valea Pomilor Egyesület (Románia)
- Podpolanie Obcianske Zdruzenie (Szlovákia)
- Obcianske zdruzenie Partnerstvo Juzného Novohradu (Szlovákia)
- BOVAP Losonc (Szlovákia)
- Místní akční skupina Regionu Poodří (Csehország)
- GAL Fabbrica Ambiente e Rurale Maremma (Olaszország)

V. HVS MELLÉKLETEK

V.1. A HVS LEADER Terv mellékletei

V.1.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

V.1.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

V.1.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok

V.1.4 Térképek

V.1.5 Táblázatok

V.1.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

V.1.7 Fenntarthatósági alapelvek

V.2. A LEADER Terv megvalósítására vonatkozó mellékletek

V.2.1 LEADER intézkedési Terv

V.2.2 Projekt adatlap

V.2.3 Formanyomtatványok

V.2.4 Összesítő adatlap